

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
ANDRZEJ DUDA

Warszawa, 5 października 2019 roku

Organizatorzy i Uczestnicy
Ogólnopolskiej Pielgrzymki Prawników
na Jasną Górę

Ekscelencje, Wszyscy Dostojni Goście!
Czcigodni Kapłani, Bracia i Siostry Zakonne!
Szanowni Pielgrzymi!

Serdecznie pozdrawiam wszystkich Państwa, przybyłych z Ogólnopolską Pielgrzymką Prawników na Jasną Górę. Bardzo się cieszę, że doroczne spotkanie w miejscu tak ważnym dla dziejów Rzeczypospolitej, a nade wszystko dla tożsamości i duchowości naszego narodu gromadzi ponownie przedstawicieli środowiska prawniczego.

Uważam za niezmiernie ważne, by obowiązujące w państwie polskim prawo – zarówno litera przepisów i ich interpretacja, jak też sposób stosowania – było podporządkowane najwyższym wartościom naszej wspólnoty. Tylko tak przecież możemy uniknąć popadnięcia w bezduszny formalizm i pozytywizm, które w dalszej konsekwencji prowadzą nie tylko do aktów niesprawiedliwości, dokonywanych w majestacie prawa, lecz nawet do wypaczenia lub wręcz odwrócenia pierwotnego sensu i celu samych norm i zasad leżących u podstaw systemu prawnego.

Do tego kręgu zagadnień należy także temat przewodni tegorocznych rozważań: „Prawo a sumienie: wolność sumienia, sprzeciw sumienia, klauzula sumienia”. Szersze rozwinięcie z pewnością przyniosą konferencje, a szczególnie rozmowy prowadzone z udziałem znawców i praktyków prawa, którzy na co dzień stykają się z tą problematyką. W tym miejscu chcę tylko podkreślić, jak bardzo jest ona istotna i aktualna.

Można się bowiem spodziewać, że w warunkach społeczeństwa pluralistycznego, gdzie funkcjonują różne aksjologie i światopoglądy, implikujące niekiedy skrajnie sprzeczne opinie w konkretnych sprawach, będziemy coraz częściej doświadczać dylematów i konfrontowali się z konfliktami przeciwnych racji, za którymi będą przemawiać dostateczne uzasadnienia na gruncie wiążących przepisów. W tej zaś sytuacji coraz istotniejszą rolę odgrywać będzie najwyższa w nauce moralnej instancja, jaką jest prawe i wrażliwe sumienie, ukształtowane zgodnie ze wskazaniami etyki.

Prawo do kierowania się nakazami sumienia to, z jednej strony, fundament konieczny przy rozstrzygnięciu spornych kwestii, a z drugiej – niezbędna ochrona przed przymusem postępowania wbrew wyznawanym zasadom. W tym sensie jest ono niezbywalnym prawem każdego człowieka, bo nikomu nie wolno narzucać obowiązku sprzeciwienia się samemu sobie. I już ten krótki zarys kontekstu ukazuje, z jak skomplikowaną i delikatną materią, wymagającą wielu subtelnych rozróżnień i dogłębnych analiz, będą się Państwo mierzyć. Dlatego chcę życzyć, aby obecna wizyta w sanktuarium Królowej Korony Polskiej przyniosła Państwu duchowe umocnienie i pokrzepienie oraz wiele inspirujących refleksji.

Z WYKŁADAMI SŁOWAKOW